

Meditatie voor de dienst op 19 mei 2019 Ongelovige Thomas

Gemeente,

Ooit, jaren geleden, mocht ik de begrafenis verzorgen van een meneer.
Hij was nooit in de kerk geweest, zijn vrouw wel.
Maar toen hij ernstig ziek werd, vroeg hij of ik langs wilde komen.
En hij vertelde me: ik geloof niet.
Daarom lukt het me niet om naar de kerk te gaan.
Maar ik hoop wel.
En als ik straks doodga, wil jij daarom dan het verhaal van de ongelovige Thomas lezen?
Want dat ben ik, zei hij.
Ik geloof ook niet.
Er is geen bewijs voor.
Maar ik hoop wel.

Als je er goed bij stilstaat, is het best wel vreemd dat Thomas zo ongelovig reageert in het bijbelverhaal. Hij is toch ook één van de leerlingen?
Allemaal hebben ze Jezus gekend.
Hebben ze gehoord wat Jezus gezegd heeft.
Hebben ze gezien wat Jezus gedaan heeft.
Maar toch kunnen de leerlingen Thomas niet overtuigen van wat ze nu gezien hebben.
Hier wordt even heel duidelijk wat we allemaal wel eens ervaren hebben: Geloof is niet overdraagbaar. Je kunt andere mensen niet zomaar tot geloof brengen in wat dan ook.
Vraag maar na bij alle ouders die hun kinderen met de kerk hebben opgevoed, waarna die kinderen in hun volwassenheid heel andere wegen kozen.
Dat heeft ermee te maken dat ervaringen niet overdraagbaar zijn. En ook doordat je de dingen anders ziet als je gelooft. Wie gelooft in de klimaatverandering ziet alom bewijzen dat er een proces door de mens in gang is gezet dat over niet al te lange tijd zal leiden tot onomkeerbare veranderingen aan de aarde, haar milieu en het klimaat. Wie er niet in gelooft, ziet heel andere dingen. Ondanks wetenschappelijke rapporten zie je het dan anders. En dan ben je ook niet zomaar te overtuigen.
Pas als je gelooft in iets, ga je het ook zien.

Maar hoe kom je tot geloof, in wat dan ook?
Voor Thomas was het nodig dat hij eerst zag, voor hij tot geloof kon komen.
De meneer die ik toen ooit mocht begraven, had niet gezien. Hij kon dan ook niet geloven, en hield het op hopen. Niet zien maar wel hopen...

Thomas gelooft ook niet zomaar dat Jezus is verschenen aan de andere leerlingen.
Hij wil het eerst zelf zien.
Maar het zou goed kunnen dat Thomas hier niet alleen naar tastbaar bewijs vraagt.
Dat de vragen die Thomas stelt, ook een diepere achtergrond hebben.
Het zou goed kunnen dat hij eigenlijk zegt: stappen we niet te gemakkelijk over Goede Vrijdag heen met zijn allen?
Dat hij eigenlijk zegt: Als je alle verschrikkingen in deze wereld tot je door laat dringen, dan vervliegt toch alle hoop? We zien de hoeveelheid oorlogen in de wereld niet minder worden, ondanks oproepen die al tientallen jaren klinken om beter met het klimaat om te gaan gaat het steeds slechter, het aantal mensen dat honger lijdt, in grote armoede leeft of vluchteling is beslaat vele miljoenen.

Dat hij eigenlijk zegt: als je naar onze eigen levens kijkt, is er zoveel wat gewond is, gekwetst, vergroeid geraakt, pijnlijk is.
Dat Thomas eigenlijk zegt: Laat mij dan eerst maar eens zien dat het Pasen kan worden, dat er meer mogelijk is.
Want tot nu toe heb ik nog niet gemerkt dat dat kan.
Dat geloof ik dus echt niet zomaar.
Thomas legt zijn vinger op de zere plek.
Op de gewonde plekken van het leven.
Hoe kan uit gebrokenheid nu een begin ontstaan?
Thomas laat zich niet overtuigen door de verhalen van de anderen.

En zo werkt het ook!
Pas als je met eigen ogen kunt en wilt zien dat er uit pijn en lijden iets nieuws kan voortkomen, kun je dat geloven.
Een ander kan het niet voor jou zeggen.
Toch gebeurt dat nog wel eens: 'het heeft een bedoeling dat jij nu ziek bent, daar komt iets moois uit voort', kunnen mensen dan zeggen. 'Daar leer je van'.
Dat is de omgekeerde wereld.
Soms kan iemand, na een moeizame tijd, wel zeggen: ik ben er weer bovenop gekomen. Er is weer iets nieuws ontstaan.
Achteraf gezien kan iemand zeggen dat hij er iets van geleerd heeft, er iets aan heeft gehad.
Dat het misschien zelfs zin heeft gehad.
Al heeft het heel veel verdriet en pijn gekost.
Dat is heel mooi, als iemand dat kan zeggen.
Maar dat kan alleen iemand zelf zeggen.
Als iemand anders dat over jouw situatie zegt, klopt het al niet meer.
En het is ook niet altijd waar. Niet alle pijn en moeite leidt tot een mooie levensles.
Thomas wil het daarom uit de mond van Jezus horen, niet van anderen die iets over hem zeggen.
Alleen als Jezus zelf kan zeggen: het was erg zwaar, maar ik ben er niet aan onderdoor gegaan, er is iets nieuws ontstaan... alleen als Jezus zelf kan zeggen: dit is me niet overkomen als een noodlot maar voelt als iets dat vanuit God voor mij zo moest zijn - dan pas kan het hoop geven aan anderen.

Tijdens een radio-interview kwam het gesprek op de hemel.
De geïnterviewde was een man die van kleins af aan had moeten leren leven met een zware lichamelijke handicap.
"Als je in de hemel komt", vroeg de interviewer, "met welk lichaam wil je daar dan zijn? Komt dan voor jou de tijd dat je met een gaaf en gezond lichaam kunt leven?"
"Nee", zei de man, "ik heb daar veel over nagedacht en ben voor mijzelf tot de conclusie gekomen dat als er zoiets bestaat als de opstanding van het lichaam, ik niets anders dan dit lichaam wil.
Heel mijn leven is er immers door bepaald.
Alles wat ik aan strijd heb moeten leveren, deed ik met dit lichaam en dat geldt evenzeer voor wat ik aan positiefs bereikt heb.
Zonder dit lichaam ben ik mijzelf niet meer.
Natuurlijk heb ik wel gedroomd van een mooi en sportief lijf, maar dan ben ik zelf verdwenen.
Daarom wil ik wat mijn lichaam betreft ook in de hemel niet anders zijn dan ik nu ben".

Het verhaal over Thomas is geen bestseller: hoe word ik gelukkig in vijf stappen.

Het lukt niet altijd om lijden te accepteren, te integreren in je leven en dan verder te gaan met wat was en met wat komen zal.

Wat wel kan helpen, is iemand door wie je hoop gevoed wordt.

Iemand die uit eigen ervaring weet dat het toch mogelijk is om te blijven zwemmen met 70.000 vadem water onder je en die dat vertrouwen uitstraalt.

Zo inspireert Thomas nog altijd mensen die zeggen: ik kan ook niet geloven – niet in dat er weer nieuw leven kan ontstaan na een ingrijpende ervaring, niet in dat mijn levensweg nieuwe grond vindt waar ik dacht dat het zou stoppen, niet dat het Pasen is geworden.

Thomas geeft hen geen geloof, maar wel de hoop dat het zou kunnen.

Thomas geeft hen hoop, en alleen al hoop maakt dat je dingen anders kunt gaan zien.

Dat je toch mogelijkheden gaat zien, dat je kunt dromen, dat er licht valt op wegen die je eigenlijk niet voor mogelijk houdt.

Een bijzonder voorbeeld van hoop is een oude, in onbruik geraakte communicatietoren op een bouwvallig terrein midden in Johannesburg.

Straatkunstenaar R1 en Isaac Thomas, een afvalrecycler die onder een boom vlakbij de snelweg woont, hebben elkaar toevallig ontmoet. Isaac verzamelt lege plastic flessen om van te leven. R1 nodigt hem uit om samen met hem een kunstinstallatie te maken. “Ik wilde dat Isaac een nieuwe betekenis zou kunnen geven aan het afval dat hij verzamelt en hierdoor mede aan zijn leven. Ik wilde dat hij er trots op zou zijn”, vertelde de kunstenaar.

De hele toren werd behangen met lege flessen, doorzichtige, groene, bruine, alles door elkaar.

Binnenin de flessen zitten LED-lampjes die de toren 's nachts in een bakken van licht veranderen. Maar er zit meer in de flessen. Zij bevatten de hoop en dromen van honderden mensen in de vorm van geschreven woorden op stukjes papier die opgerold in de flessen zijn gestopt: tot gebeden gestold geloof die laten zien dat er hoop in hen leeft.

Eerst geloven en daardoor andere dingen gaan zien, of eerst zien en dan geloven – ze zijn allebei waar en bieden nieuw zicht, nieuwe wegen. Afval kan zelfs veranderen in schoonheid. Maar echt overdraagbaar op anderen is het niet.

Met hoop is dat anders. Hoop is ook niet overdraagbaar, maar je kunt er wel door besmet raken.

Licht is immers sterker dan de duisternis, en de duisternis heeft het niet begrepen.

Amen.